T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/81
KARAR NO : 2019/178
KARAR TR : 25/02/2019

ÖZET: Sigortalı aracın uğradığı hasar bedeliniödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Allianz Sigorta Anonim Şirketi
Vekilleri : Av. F. Ç. Av. N. Ö. Av. S. T.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. A. Ş. Av. Ö. Y.

O L A Y :Davacı vekili dava dilekçesinde; Davacı şirketin kasko sigortalısı olan 12 AU 956 plakalı araçta 27.04.2014 tarihinde Hekimhan istikametinden Malatya istikametine seyir halindeyken asfalt kaplama üzerine düşmüş olan taş ve kaya parçalarım havanın karanlık olması ve aydınlatmanın olmaması sebebiyle fark edemeyerek çarpması ve direksiyon hakimiyetine kaybederek yamaca düşmesi nedeniyle meydana gelen tek taraflı maddi hasarlı kaza sonucu oluşan ve sigortalıya ödenen 2.565,73.-TL hasar bedelinin ödeme tarihi olan 27.5.2014 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle kazanın meydana gelmesinde kusurlu olduğu öne sürülen Karayolları Genel Müdürlüğü'ne karşı21/01/2011 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA İDARE MAHKEMESİ6.09.2014 gün, E:2014/1141, K:2014/808 sayılı dosyada "19.01.2011 günlü ve 27820 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Tebligat Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 14.maddesi ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110.maddesinde değişikliğe gidilerek, işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davalarının, adli yargıda görüleceği kurala bağlandıktan sonra, yine aynı Kanun'un 15.maddesi ile 2918 sayılı Kanuna Geçici 21.madde eklenerek, bu Kanunun 110'uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmünün yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı şirketin kasko sigortalısı olan 12 AU 956 plakalı araçta 27.4.2012 tarihinde Hekimhan istikametinden Malatya istikametine seyir halindeyken asfalt kaplama üzerine düşmüş olan taş ve kaya parçalarını havanın karanlık olması ve aydınlatmanın olmaması sebebiyle fark edemeyerek çarpması ve direksiyon hakimiyetine kaybederek yamaca düşmesi nedeniyle meydana gelen tek taraflı maddi hasarlı kaza sonucu oluşan ve sigortalıya ödenen 2.565,73.-TL hasar bedelinin kazanın meydana gelmesinde kusurlu olduğu öne sürülen davalı idareden, ödeme tarihi olan 27/05/2014 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle iş bu davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda alıntı yapılan 2918 sayılı Kanun'un 110.maddesinde, 6099 Kanun'un 14.maddesiyle yapılan değişiklikle 2918 sayılı Kanundan kaynaklanan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunun belirtilmesi, anılan Kanuna yine 6099 sayılı Kanunun 15.maddesiyle eklenen geçici 21.maddede de, değişikliğin yürürlüğe girmesinden önce idari yargıda ve AYİM'de açılmış olan davalarda anılan hükmün uygulanmayacağının öngörülmesi karşısında, anılan kanun değişikliğinin yürürlüğe girdiği 19.01.2011 tarihinden itibaren 2918 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan tazminat davalarının idare mahkemelerinde çözüme bağlanmasına olanak bulunmadığından ve iş bu davadaki uyuşmazlığın da, davalı idarenin 2918 sayılı Kanun uyarınca bir sorumluluğunun bulunup bulunmadığından kaynaklanması nedeniyle davanın esasına girilerek karar verilmesine yasal olarak olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğundan bakılan davanın yukarıda yapılan açıklamalar ışığında görev yönünden reddi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15/1-a.maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine" verdiği itiraz edilmeyen kararın 04/12/2014 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili aynı taleple 02/02/2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

HEKİMHAN ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 15.02.2018 gün ve E:2015/9 K:2018/58 sayılı karar ile "İdari Yargılama Kanununun 2/b maddesinin, idari eylem ve işlemlerden hakları muhtel olanların açacakları tam yargı davalarına bakmak görevinin idare mahkemelerine ait olduğunu hükme bağlandığını, yol yapımı ve bakımının da kanunlarla 6001 sayılı yasa ile idarelerine verilmiş idari bir görev olduğunu, bu nedenle davacının sigortalamış olduğu araçtaki hasarın tazmin isteminin hizmet kusurundan kaynaklı kusurdan oluşması nedeniyle bu tür istemlere dayalı davaların idare mahkemesinde görüldüğünden bu davanın da İdare Mahkemesinde görülmesi gerektiğini, maddi hasarlı trafik kazası tespit tutanağından anlaşıldığı kadarıyla 12 AU 954 plakalı aracın yol gövdesi üzerinde bulunan taş ve kaya parçalarına

çarpması nedeniyle maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini, kazanın meydana geldiği yolun kazalara sebebiyet verecek şekilde taş ve kaya parçalarının bulunduğu iddiası ile müvekkil idare aleyhine husumet yöneltildiğini, söz konusu iddia edilen kusur, hizmet kusuru olup bu nedenle açılacak davanın tam yargı davası olarak idari yargıda açılması gerektiği" görüşüyle "Davanın 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle Usulden Reddine" karar vermiş, istinaf edilmeyen kararın 08/09/2018 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekilinin 17/05/2018 tarihli dilekçesi üzerine, Hekimhan Asliye Hukuk Mahkemesi olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için her iki dava dosyasını 22.01.2019 tarih ve 2015/9 E. sayılı üst yazı ile Mahkememize göndermiş, başvuru 25.01.2019 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 25/02/2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava davalı Karayollarının sorumluluk alanında meydana gelen, davacı şirket tarafından sigortalanan aracın hasar görmesiyle sonuçlanan kaza sebebiyle, davalı kurumun kusurlu olduğu ileri sürülerek, rücuen tazminat istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir.

Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, davacı vekilinin başvurusunun kabulü ile Hekimhan Asliye Hukuk Mahkemesinin 15/02/2018 gün ve E:2015/9, K:2018/58 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, davacı vekilinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Hekimhan Asliye Hukuk Mahkemesinin 15/02/2018 gün ve E:2015/9, K:2018/58 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 25/02/2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ